

מוגנות והמסתעף 5 - גברים שמרצים בסמינרים

לפני כמה ימים, שוחחתי עם חבר שמשמש כמטפל רגשי. כאחד שרכש לעצמו שם טוב כתלמיד חכם של ממש בשנותיו הארוכות בעולם הישיבות והכוללים, וגם הקפיד ללמוד היטב שיטות טיפול שונות, החבר הזה מקבל לא מעט פניות. בשיחה, הוא שיתף איתי שאחד ממטופליו משמש כמרצה קבוע בסמינר לבנות ("ג-י"ד). כמובן, המרצה הינו תלמיד חכם. בר אוריאן ודחיל חטאין.

המרצה הזה הגיע לטיפול אצל חברי בגלל ניסיונותיו הרבות שהוא חווה כחלק בלתי נפרד מהיות "מלאכתו עם הנשים". מטבעו, המרצה הוא אדם רך ונעים. לא מיומן בהטלת משמעת וסדר. כשהוא נכנס לכיתה, הבנות אינן מתרוצצות לכסאותיהן כמו שהן עושות עם מורות שאינן סובלות אי-סדר וחוסר משמעת. לעיתים קרובות, הוא נאלץ לעבור על ידן או אפילו ביניהן ממש כדי להגיע למקומו. לפעמים, בנות ניגשות לשולחנו לשאול אותו על דא ועל הא. והוא, עם יצרו שבוער בו, הרגיש כי באו מים עד נפש. זה מה שהביא אותו להכיר את חברי המטפל.

עיקר מטרת הטיפול, כך הסביר לי חברי, היתה לעזור לאדם הזה להכיר יותר טוב את "הזאב הטורף" שגר בתוכו ולא להיבהל ממנו. ללמוד לקחת את חלק זה של אישיותו בפרופורציות הנכונות ולחיות איתו. על ידי כן הוא יוכל לשלוט עליו נכון.

הקשבתי בעניין רב לכל מה שחברי המטפל סיפר לי אודות האדם הזה, ואז אמרתי את שלי.

הכול טוב ויפה בחדר הטיפול (ובאמת מגיע לחבר שלי ייש"כ עצום שהוא עוזר לאנשים להכיר את עצמם ולהתמודד נכון מול דחפים שונים), אבל, תכלס, האמת צריכה להיאמר שהאדם הזה אינו מקיים את המוטל עליו על פי ההלכה. יום יום, הוא מכניס את עצמו לידי ניסיון בוטה, דבר המהווה איסור ברור על פי ההלכה. קיבלתי מרבתי: מי שחווה התעוררות היצר, בין אם זה כלפי כלל התלמידות בין אם זה כלפי תלמידה מסוימת, אסור לו לשמש במשרה כזו ועליו לחפש עבודה אחרת.

כתוב בגמרא שתנא אחד היה אומר לתלמידיו שלא יניחו אותו לבד עם בתו, והיה תנא אחר שהיה אומר שלא יניחו אותו לבד עם כלתו (קידושין דף פ"א ע"ב). היה תלמיד אחד שלגלג על רבו בגלל זה, אבל בסוף, אותו תלמיד נכשל עם חמותו. ויש שם בגמרא עוד כמה סיפורים מרימי עפעף. הרמב"ם כותב (הלכות איסור"ב פרק כ"ב הלכה כ') שהגמרא מספרת לנו את הסיפורים האלה "כדי ללמד לתלמידיהם

שלא יתביישו מדבר זה ויתרחקו מן הייחוד". זאת אומרת, אסור לשמור דברים כאלה בפנים ולהתעלם מהם בגלל הבושה. חייבים להיות כנים עם עצמנו והסביבה ולנקוט בצעדים הנכונים כדי להישמר מחטא.

מורי ורבי הגאון רבי אהרון לופיאנסקי שליט"א הסביר את העניין כך: "האדם חייב לדעת, כשמגיעים לשמים אחר מאה ועשרים, אף אחד לא יקבל את זה על הראש בגלל שהיתה לו תאוה זו או אחרת. כל אחד וההתמודדות שלו. על מה כן האדם יקבל את זה על הראש? אם הוא דווקא קירב את עצמו לתאוה האסורה לו במקום להתרחק ממנה. מי שמכיר בעצמו שאצלו יש לו יצה"ר כלפי בנות סמינר, שלא יעז לשמש כמרצה בסמינרים! יש לו יצה"ר כלפי ילדים? שהוא לא יעז להיות רב'ה בחיידר! אסור לנסות להיות יותר חכם מחז"ל! גם אם יש אדם שיש לו יצה"ר כלפי בהמה כזו או אחרת, הרי גם על כך מדברת התורה בצורה מפורשת וגלויה, וגם על כך נאמרו דברי הרמב"ם שאסור להתעלם מדברים כאלה בגלל הבושה. מעצם מציאות התאוה אין מה להתבייש. רק אם לא ישמור מרחק מן התאוה כמוטלת עליו על פי דין התורה הקדושה, או אז יש לו ויש לו על מה להתבייש ולפחד!" כך דברי מורי ורבי הגאון רבי אהרון לופיאנסקי שליט"א.

לכן, דבר טוב מאוד הוא מה שעשה אותו מרצה שחיפש לעצמו עזרה להתמודד עם דחפיו. עם זאת, חייב להיאמר בצורה ברורה שבעצם עליו לעזוב את עבודתו כמורה בסמינרים ולחפש עבודה אחרת. זה שהוא נשאר שם, עם כל הכבוד המגיע לו על זה שהוא עובד על עצמו, מהווה סכנה בלתי מוצדקת שיקרה מקרה בלתי טהור. אסור לנסות להיות יותר חכם מחז"ל. אסור לשחק עם אש...

אבל אינני כותב שורות אלה בעיקר ללמד את העם דעת לגבי חובת הזהירות של האדם כלפי עצמו. עיקר מטרתי כעת הוא להזהיר את הציבור מפני מצבים מסוכנים.

לפני כמה שנים, לרגל היארצייט של מורי ורבי הגאון הקדוש רבי משה טברסקי הי"ד, הוזמנתי על ידי אלמנתו הרבנית שתחיה למסור דרשת דברי זיכרון בסמינר שלה. הרבנית, שהכירה את סגנון הדרשנות שלי מאירועים אחרים שנערכו על ידי ועוד תלמידים לזכר נשמת מו"ר הגאון הי"ד, אמרה כי, אם אמנם דבר חשוב הוא שדרשן יהיה דינמי וישדר לקהל אנרגיה ובעצם יוצר קשר מסוים איתם על ידי הדרשה, כשגבר מדבר בפני תלמידות סמינר זה דוקא חשוב להתרחק מדברים כגון יצירת קשר עין, ובכלל, מאוד כדאי לדבר יותר "מלמעלה".

אולי בגלל שעשיתי כמה דברים חשובים לזכר נשמת מו"ר הגאון הי"ד (בין היתר, כתבתי ספר שלם עליו שהתקבל בהוקרה רבה), היה לה לרבנית קצת קשה להגיד לי את הדברים ושאלה אותי אם אני בסדר עם מה שהיא אמרה. ענית, "אני מבין את הדברים במאת האחוזים וזה טוב מאוד שאמרתם את זה. אני אף אוסיף, אדם

שהיה מביע הססנות מהדברים, לדעתי לא כדאי לקחת אותו לדבר בפני תלמידות".

יש סיבה למה ההלכה מצווה על גברים "להתרחק מהנשים מאד מאד" (שולחן ערוך אה"ע כא:א). דחפי היצר מהווים חלק בלתי נפרד מן החיים. התורה הקדושה אינה מתעלמת מעובדה זו. אדרבה, היא מדברת עליו המון. ומלמדת אותנו להכיר אותו. הרבה סיפורים. הרבה מצוות. הלכות... מלמדת אותנו לנקוט בצעדים הנכונים כדי לשמור על מרחק בטוח. "עשו משמרת למשמרתי".

לכן, כששוקלים לאיזה סמינר לשלוח את הבת, חייבים לקחת בחשבון את האפשרות להתרחשות דברים לא ראויים. זה בדיוק מה שהתורה מלמדת אותנו. אסור להתעלם מהנושא הזה. חשוב מאוד, אם כן, לברר שהמקום הינו בטוח מבחינה זו, כמו מבחינות אחרות, כמה שניתן. הנה דוגמאות של נקודות שעליהן יש לתת את הדעת:

מי מנהל את הסמינר? מי הוא ה"בוס"? גבר או אישה?

הכי בריא ובטוח שאישה תהיה בעלי הסמינר. אם בעלי הסמינר הוא גבר, כמו שלימדונו חז"ל, לא משנה כמה תלמיד חכם גדול הוא או כמה צדיק הוא, כללי הזהירות תקפים כלפי כל אחד ואחד לא משנה מי הוא או מה הוא (עיין מסכת כלה רבתי פרק ה', מסכת תענית דף כ"ג ע"ב, ומגן אברהם סימן קנ"ו ס"ק ב').

לכן, אם בעלי הסמינר הוא גבר, חשוב מאוד לדעת, מה רמת המעורבות שלו בסמינר ביום יום? האם המעורבות שלו ביום יום כוללת אינטראקציות ישירות עם התלמידות? אם יש רמת מעורבות גבוהה, עובדה זו אמורה לשמש כנקודה לא לטובת שליחת הבת למוסד ההוא. גם אם רמת המעורבות שלו בניהול הסמינר הינה מינורית או בגדר הסביר, חשוב מאוד לדעת אם שגרת היום יום עונה על דרישות כללי המוגנות.

האם יש גברים שמוסרים שיעורים לתלמידות?

אם כן, מה הם כללי ההתנהגות שהנהלת הסמינר דורש מהם? מה הם המנגנונים שהנהלה משתמשת בהם כדי לוודא שהכללים מיושמים? איזו רמת פיקוח יש? באיזו צעדים תנקוט ההנהלה במקרה והתרחשה הפרת הכללים?

אם מגלים שאין כללים בכלל והנהלת הסמינר סומכת על היראת שמים של הגברים ונותנת להם לנהל לבד את כללי ההתנהגות שלהם כלפי התלמידות, לדעתי המקום הוא בעל רמת מסוכנות גבוהה מדי, וככל שניתן, יש לחפש מקום אחר!

סביר להניח כי, לפחות נכון להיום, מעטים מאוד הן המקומות שיענו על כל הדרישות

של כללי המוגנות בצורה מושלמת. אבל כשנמצאים בשלב הבחירה, הנקודות האלה הן מאוד חשובות, ולדעתי אמורות לשמש כגורם מכריע בבחירת מקום מתאים ללימודי ההמשך של הבת. הרי אין דבר חשוב יותר מאשר השמירה על צניעותה וטהרתה של הבת!

ייתכן ויש סמינר מסוים שכולם רוצים לשלוח לשם כי יש לו שם מאוד טוב ורמת הלימודים שם מצוינת.. אבל כל הורה צריך לשאול את עצמו, אם במוסד ההוא אין יישום של כללי מוגנות או שהם רופפים, האם שווה לקחת את הסיכון בגלל השם הטוב ורמת הלימודים המצוינת?

אסור לטמון את הראש בחול כבת יענה. אם יש גברים המעורבים בסמינר בצורה זו או אחרת, לא משנה כמה תלמידי חכמים הם או צדיקים הם, יש סכנה. חייבים להכיר במציאות ולהתמודד איתה.

גם במוסד שכולו מנוהל על ידי נשים וכל המורות הן אך ורק נשים, כאשר למדנו בניוזלטר קודם, עובדה זו כשלעצמה איננה מבטיחה שבוודאי לא יקרו דברים לא ראויים, ולכן בכל אופן כל אחד ואחת חייב לדעת את הכללים, ובמיוחד לדעת שעל כל מעשה שמעורר ספק יש לדווח להורים במייד.

עם זאת, כשכל אנשי הצוות בסמינר הן אך ורק נשים, הסיכויים שיקרו דברים לא ראויים הם הרבה מאוד פחות. כשגברים נמצאים בתמונה, הסיכויים להתרחשות דברים לא ראויים גדלים בעשרות רבות של אחוזים, וחייבים להתמודד עם המציאות בהתאם לרמת המסוכנות.

ישנה נקודה נוספת שחייבת להיאמר למרות שהיא אולי קשה לשמוע.

לפני הרבה שנים, כשגרנו בירושלים, הייתה תקופה שהשתתפתי בשיעור השבועי על פרשת השבוע של הגאון רבי אליהו דיסקין שליט"א. בשיעור אחד הוא הזכיר שפעם ביקשו ממנו למסור שיעורים לנשים במוסד לחוזרות בתשובה. הרב דיסקין הלך לרב אלישיב זצוקללה"ה והציע לפניו את העניין. "אני רוצה לשאול שתי שאלות", אמר הרב דיסקין, "ראשית כל, האם **מותר** לי להיענות בחיוב לבקשתם שאמסור שיעורים לנשים? ואם מותר, האם אני **חייב** לעשות כן?" הרב אלישיב הקדים את תשובתו בכך שאמר לו, "אין כאן שתי שאלות. הרי אם זה אסור, זה אסור. ואם זה מותר אז בוודאי אתה חייב לעשות כן. זו שאלה אחת של "אסור או חייב".

פשוט שיש להניח שרוב המוחלט של תלמידי החכמים שמוסרים שיעורים לנשים, בין אם זה בסמינרים בין אם זה במסגרות אחרות, שהם מגיעים לכך מנקודה טהורה כמו הרב דיסקין. אבל, עם זאת, חייב להיאמר, כמו ששמעתי ממורי ורבי הרב

לימניצקי שליט"א. היום מספר לע מכוניל של אנשים שמנסים לכך דיוק

לזפיאנטקין שליט א, קייטן נאטפן לא נבוטל של אנשים שמגיעים לכך דווקא
מנקודה לא טהורה. כלומר, דווקא היצה"ר הוא זה שעומד מאחורי האינטרס שלו
לשמש במשרה הזו.

אולי יש אנשים שקצת ייבהלו מהאמירה הזו (אולי אפילו יותר מקצת), אבל האמת
היא שאין מה להיבהל כלל. זה באמת לא אמור להיות הפתעה. הרי אחד מהדברים
היסודיים ביותר שכל בעלי המוסר הגיעו ללמד אותנו זה להכיר את עצמנו. ללמוד
את נפש האדם. את הנפש של עצמו. להתחיל להבין שהיצה"ר הוא לוחם ערמומי
ומשתדל כל הזמן לעבוד עלינו בכל מיני דרכים גלויות וסמויות כאחד. עד שהאדם
לא מתעסק בעבודה מכוונת להכיר בכל מכמני נפשו, רק טבעי הוא שיהיו פעילים
אצלו כל מיני מניעים שונים ומשונים למיניהם שהוא בכלל לא מודע להם.

כאן אינו המקום להרחיב על הדיבור אודות העבודה הזו של הכרת האדם את עצמו,
אבל כן חשוב להכיר בכך שלא כולם מגיעים לאן שהם מגיעים ממקום נקי וטהור.
וגם אלה שכן מגיעים ממקום נקי וטהור, אין זה פוטר כלל וכלל מכללי המוגנות.

ברור שאין מקום להתחיל לחשוב אם אדם זה או אחר הגיע למשרתו בסמינר של
בנות ממקום נקי וטהור או לא. זה לא יעיל, וזה עלול רק לגרום לנזקים כבדים.
כמובן, אדם שעושה דברים שהם בגדר חציית גבולות, צריכים לתת עליה את הדעת
ולטפל במצב בזריזות ובמלוא הרצינות. אבל, סתם כך, לנסות לקבוע על פי אישיות
וסגנון וכו' מי עלול להיות "האדם הרע", זה גרוע ומזיק מכמה בחינות. וכאמור, פשוט
הוא שיש להניח כי הרוב המוחלט של תלמידי החכמים אכן מונעים מאינטרסים
נכונים וטהורים.

עם זאת, חייבים להיות מודעים לכך שעד כמה שקיימת סכנה אף במצב ברירת
המחדל, ישנם אנשים שסכנתם גדולה בהרבה.

מודעות זו, מטרתה איננה לדרבן את האדם לנסות לברר מי הוא זה ואי זה הוא
"האיש רע ואויב", אלא מטרתה היא לגרום לאדם לדעת באופן כללי וגורף עד כמה
גדולה וחשובה היא חובת השמירה והזהירות.

שורה תחתונה, אסור לשלוח את הבת סתם כך לסמינר עם הראש בחול ולהתעלם
מההשתדלות הנדרשת לשמור על בטיחותה האישית. חייבים להכיר בכך שקיימות
סכנות לא מבוטלות, וכמו שהתורה מלמדת ומצווה אותנו בכמה וכמה מקומות,
חובה מוטלת עלינו להתמודד עם סכנות אלה בצורה נכונה ויעילה. זה מחייב אותנו,
בין היתר, לדאוג לכך שהמוסד מיישם כללי מוגנות הולמים ומספיקים.

~~~~~

הניוזלטר היה לכם מעניין ומאיר עיניים? נא לשתף 2 קרובי משפחה או חברים. אם

יש לכם שאלה, הערה או הארה? תשלחו לי בבקשה!

יהושע ברמן

מוגנות ~ התבגרות ~ זוגיות
הרצאות ~ יעוץ ~ ספרים

הקליקו כאן כדי לרכוש ספר תצילני מפגע רע

<https://buy.stripe.com/aEU5nR2...>

להזמנת הרצאה, יעוץ, ספרים או חוברות
rbsa613@gmail.com 053-416-6344

להסרה מרשימת התפוצה הקליקו על המשפט באנגלית דלהלן:

If you want to unsubscribe, click here.